

Блиским истоком и северним делом афричког континента, шири се расположење за променама. Недељу после одласка са власти египатског председника Хоснија Мубарака, протести су избили у још неколико земаља. Како на све то реагују власти у тим земљама?

"Даном победе" у Каиру, прослављена је прва недеља без Хоснија Мубарака као председника. Десетине хиљада људи су се окупиле на Тргу Тахрир, где су прошлог месеца и избили протести против владе. Позив на промене је заразан. Египат је дошао после Туниса. Протести, такође, у Јемену, Либији, Сирији, Алжиру и Мароку. Демонстрације су одржане и у Ирану.

А у Бахреину, шиитска већина жели да свргне са власти владајућу сунитску породицу. Припадници специјалне полиције су употребили сузавац и извршили јуриш на табор противника власти. Најмање пет особа је погинуло, а две стотине рањено. Страдао је и интернет. Највећа опозициона организација у тој острвској држави, у четвртак је напустила парламент и одбија да се врати све док краљ не претвори земљу у уставну монархију са изабраном владом.

С обзиром да је незадовољство грађана толико изражено, поједини лидери чине уступке.

У Јемену, председник Али Абдулах Салех је изјавио да неће поново да се кандидује – нити ће да одреди сина за наследника – али демонстранти траже више.

У Египту, обећава се нова влада, нови Устав.

Мишел Дан из Карнегијеве задужбине за међународни мир, каже да промена на Блиском истоку није лака.

"Лидер земље, без обзира да ли је краљ или председник, мора да размишља о већој подели власти. Са изабраним званичницима, изабраним парламентом и тако даље. Превише моћи је концентрисано у врху политичког система", каже Дан.

Аналитичари указују да реформе морају да обухвате економију, социјалну структуру, образовање, али уз поштовање културних и верских традиција, додаје Хусеин Хасуна, амбасадор Арапске лиге у САД.

"Мислим да је за свако друштво важно да очува сопствене вредности, а не само да прати вредности и начела и идеје стране тој заједници", сматра Хасуна.

"У случају Саудијске Арабије, морате да кренете од основних ствари и мислим да Сједињене Државе немају јасну идеју о томе какав процес би могао да доведе Саудијску Арабију од садашњег стања до демократије", каже Марина Отавеј из Карнегијеве задужбине за међународни мир.

Експерте охрабрује то што се демократски изабране владе очекују у најмање две блискоисточне државе – Египту и Тунису. Они истичу да ће њихове узајамне демократске везе са аутократским владама, саме по себи изменити начин на који се одвија арапска политика.

(VOA)